

Vihreän sävyt (Luuk. 19:1-10)

Saarna 25.6.2017 Luhalahden kirkossa

Nyt torstaina päättyi kahdeksan päivän rippileiri Koivikossa. Olisiko ollut keskiviikko, kun näin auton tulevan Koivikontietä. Ajattelin, että onkohan siinä taas ohiajavia mökkiläisiä, mutta ei, se kääntyi ja pysähtyi nokka kohti uutta majoitusrakennusta. Autossa oli kaksi miestä. Ajattelin, että mitäs nyt. Näyttivät ulkomaalaisilta ja olivatkin. Kysyivät tietä, olivat eksesissä. Olivat varanneet majoituksen Kylpylän mökkikylästä. Samalla kun ohjasin heitä oikeaan suuntaan, mietin, että eikö kukaan ole sanonut teille etukäteen, että Suomessa on juhannuksen aikana aina kylmää ja sateista. Hyttyset vielä kiusaavat ja suomalaiset katoavat kuin maanalle eikä ketään näy missään. Juhannusta vietetään mökeillä ja kotona saunoen siten, että ketään ei näy missään. En minä tietenkään miehille mitään sanonut, olivat tyytyväisiä ja iloisia. Auto lähti pihasta ja minä mietin, että miksihän he ovat tänne tulleet?

On vaikea ymmärtää, että se mikä on meille suomalaisille ihan tavallista, tavallisista tavallisinta on ulkomaalaisille aivan ihmeellistä. Se on suomalainen sekametsä. Sieltä löytyvät puhtaat marjat ja sienet, joita saa vapaasti poimia. Samanlaisia metsiä ei Keski- ja Etelä-Euroopassa ole. Hiljaisuus, tuoksut ja värit. Kyllä siinä sielu lepää. Siitä on muuten tehty tieteellistä tutkimustakin. Se on oikeastaan huvittavaa, sillä kyllähän sen nyt huomaa kuka vaan, kun metsään menee kiireettömästi. Ei siihen tarvita verenpaine- ja sykemittareita ja kyselylomakkeita.

Totta on kuitenkin se, että me emme osaa arvostaa riittävästi tavallista suomalaista sekametsää. Siihen tarvitaan ulkomaalaisia, jotka riemusta kiljhdellen juoksevat metsään sieniä keräämään tai toisia, jotka ottavat loputtomasti kuvia tavallisesta metsästä. Kysyttäessä kuvanottajat sanovat, että syynä on vihreys, tai oikeastaan vihreän eri sävyt. Nimittäin harvassa paikassa on nähtävillä luonnossa niin paljon eri vihreän eri sävyjä. Nimenomaan alkukesästä on nähtävillä yhdellä silmäyksellä niin paljon eri vihreän sävyjä ja jo se saattaa riittää syyksi tulla Suomeen. Moni suomalainen näkee metsässä vain tumman vihreää ja vaalean vihreää. Siinä se on silmiemme alla koko luomakunnan rikkaus ja ihmeellisyys, mutta me emme näe sitä, koska se on ihan tavallista. Juhannus, keskikesän juhla, on juuri se ajankohta, jolloin tulisi pysähtyä ja nähdä koko luomakunnan rikkaus ja ihmeellisyys ja kiittää siitä Jumalaa, kaiken luoja.

Tuo sama ilmiö taitaa koskea myös ihmissuhteita. Siis se, että näemme asiat varsin suoraviivaisesti tai perusvärein ilman sävyjä; joskus peräti ihan mustavalkoisesti. Tyypillistä on ajattelu, että harvalla menee niin huonosti minulla tai kylläpä jollain ihmisellä menee elämässä huonosti. Vertailemme ja arvioimme näkemämme ja kuulemamme perusteella. Kylläpä joku on sairaannäköinen, toinen on vanhentunut silmissä, kolmannella on huonot elämäntavat tai sitten ajattelemmekin, että kukaan ei voi ymmärtää millaista taakkaa itse on joutunut kärsimään. Elämän värisävyjen kirjo ja jää meiltä helposti näkemättä – etenkin muiden kohdalta, mutta välillä myös oman elämän suhteen. Paljon kauneutta, ilon ja kiitoksen aiheita menee huomaamatta ohi. Se joka köyhältä näyttää, saattaakin elää hyvin syvää ja rikasta elämää ja toisinpäin. Totta on myös se, että elämässä voi olla yhtä aikaa paljon iloja ja suruja: mustaa, valkoista, vihreää, punaista, keltaista, violetta... Paljon on aihetta kiittää, mutta paljon olisi myös elämää jaettavaksi toisten kanssa, jotta elämän värisävyt pääsisivät loistamaan. Eikä juhannus olisi oivallista aikaa tähän tarkoitukseen?

Päivän evankeliumi vie meidät Jerikon porteille. Siellä on kaksi miestä, jotka tunnetaan hyvin tai oikeastaan ihmiset olettavat ja kuvittelevat heistä kaikenlaista. He eivät tunne oikeasti näitä miehiä eivätkä tiedä heidän ajatuksiaan. Toinen heistä on Sakkeus. Yleisesti hänet tunnetaan lyhyestä varrestaan ja vastenmielisestä ammatista, sillä tullimiehet olivat niin franchise-yrittäjiä, sillä he olivat ostaneet roomalaisilta oikeuden veronkanton. Yleisesti heitä syytettiin liian suurista tullimaksuista. Kansan silmissä he olivat siis sekä maanpettureita että rosvoja. Aika synkkiä sävyjä siis ihmisten mielikuvissa Sakkeuksesta. Kuinka moni oikeastaan tunsikin hänet? Vihattu ja kadehdittu mies taisi olla aika yksinäinen.

Jeesus oli matkalla Galileasta Jerusalemiin ja päätie kulki Jerikon kautta. Jeesusta ja kumppaneita ennen kaupunkiin kertoivat, että Jeesus oli tulossa pian kaupunkiin. Sana kiersi ja odotus nousi korkealle. Jeesus oli oman aikansa julkkis, joka haluttiin nähdä kuten nykyajan urheilijat ja viihdetaiteilijat. Kun Jeesuksen seurue tuli näköpiiriin, kaupungin porteista juoksi väkeä ottamaan häntä vastaan. Hänet tunnettiin laajalti ihmeteosta ja opetuksesta ja paikalliset merkkihenkilöt pyrkivät saamaan Jeesuksen kotiinsa vieraaksi. Siinäpä olisi muilla kateuden aihetta. Mutta kuka oikeastaan tunsikin Jeesuksen? Eivät edes opetuslapset ymmärtäneet hänen puheitaan, kun hän kertoi tulevasta kärsimyksestä ja kuolemasta. He miettivät vain kuka heistä pääsee Jeesuksen kanssa korkeaan asemaan. He olivat tottuneet pitopöytiin ja keskusteluihin kaupunkien arvohenkilöiden kanssa.

Jerikossa tapahtui tuona päivänä jotain erikoista, mistä puhuttiin pitkään sen jälkeen. Oikeastaan ei tiedetty ja ymmärretty tarkkaan mitä tapahtui, mutta Sakkeuksen elämä ja käytös muuttuivat. Se oli selvää. Synkät sävyt muuttuivat kirkkaammiksi. Jeesus osoitti, että hän näkee ihmisen sisimpään: ilot ja surut, kaipauksen, toivon, häpeän ja syyllisyyden, pimeyden ja valon. Hän näkee ihmisen sellaisenaan ja kokonaan, ilman minkäänlaista leimaa, aitona ja rakastettavana. Rakastettavana. Hän näki Sakkeuksen rakastettavana.

Varsin vähän tiedämme Sakkeuksesta muuta kuin, että hän oli lyhyt ja epärehellinen tullimies. Tiheään metsäviikunapuuhun hän kiipesi ja toivoi, että kukaan ei näkisi. Itse hän toivoi näkevänsä Jeesuksen. Eikä tainnut olla kyse pelkästä uteliaisuudesta. Niin voimme päätellä sen perusteella, että Sakkeus otti Jeesuksen riemuiten vastaan. Hänen toiveensa siis toteutui. Jeesus tuli, näki ja voitti rakkaudellaan Sakkeuksen.

Millä väreillä on elämämme maalaus maalattu, millaisia sävyjä se on saanut vuosien mittaan? Päällimmäisenä mielessä on usein viimeinen väri niin kuin taiteilijalla pensselissä, mutta on tärkeää nähdä myös kaikki ne muut värit, koko elämän kirjo. Siinä ovat kiitoksen ja rukouksen aiheet. Vaimoni lapsuuden ja nuoruuden kodissa Kokemäen pappilassa oli maalaus pianon päällä. Se oli maalattu appiukkonni suvun kantamailla Rautalammillä: Maisema ylhäältä mäen päältä. Etualalla on punainen talo ja ulkorakennukset. Horisontti on kaukana. Synkkä taulu. Maalauksella oli oma lamppu yläpuolella, ja kun sen laittoi päälle, saattoi nähdä värien ja erityisesti vihreän eri sävyt, jotka taiteilija oli nähnyt. Kun meidän elämäämme, meidän elämämme maalausta valaisee, Kristuksen läsnäolo, toisin sanoen rakkaus, saamme olla armahdettuja, sillä se mikä näyttää omissa silmissämme mustalta tai harmaalta, näyttäytyykin elämän värisenä.

Keskikesän auringonpaisteessa, aurinkoisina öinä, saamme pyytää Kristuksen valoa elämäämme valaisemaan niin menneisyyttä kuin tulevaisuutta.